

AZ MTA SZAB BÉKÉS MEGYEI TUDOMÁNYOS TESTÜLETÉNEK HELYE, SZEREPE A TUDOMÁNSZERVEZÉSBEN 2011-2015-BEN

Micheller Magdolna – Malatyinszki Szilárd

Kulcszavak: békéscsabai egyetemi campus, tudományszervezés, város és az egyetem a tudományért

A Békés Megyei Tudományos Testület két elnökségi tagja (Micheller Magdolna és Malatyinszki Szilárd) azt írja le, hogyan működik a Testület az egyéni és kari tudományos tevékenység hatékonyságáért, persze mindig a szerzők örömeire és lehetőség szerint a lakosság hasznára is. A 2011 és 2015 közötti évek tanulságaiból minden műhely vezetése, s azok tagjai egyesével is okulhatnak, ha akarnak.

Feltehetően a SZIE GAEK campusain, valamint Békéscsaba adott szakmai köreiben már ismert tény, hogy egyetemi gazdasági campusán (Bajza u. 33.) létezik egy akadémiai tudományos bizottság. Ezt a **bizottságot** az MTA és az MTA Szegedi Akadémiai Bizottság (SZAB) gondoskodó támogatásával 1996 áprilisában, a békéscsabai főiskolai képzés indulásának 10. évfordulóján határoztuk el.¹ Ebből következően 18 éve létezőnk, s több-kevesebb lendülettel működünk is.

A SZAB 1961 óta, azaz több, mint 50 éve működik. Az akkori Kádár-féle politikai vezetés elfogadta, támogatta is azt a törekvést,² hogy tudományos tevékenység, s annak koordinálása ne csak Budapesten, Budapestről történjen, hanem a vidék akkori nagy egyetemi városaiban (Szeged, Debrecen, Veszprém, Győr, Miskolc) is. Szeged tradicionálisan nagy tudományos értelmiségi és a politikai viszonyainak megfelelően szociológiai múlttal és számos tudós tanárral büszkélkedhetett már a 60-as években is. Valós tény, hogy ennek 20. századi előzményeit **Klebelsberg Kuno**³ vallás- és oktatásügyi miniszter törekvései alapozták meg, köztük az a momentum is, hogy az Angliában kutató **Szent-Györgyi Albertet**⁴ hazahívta, Szegedre professzornak, majd rektornak nevezte ki. A természettudományok és az orvostudomány (főleg kémia, matematika, fizika) különböző területei több évtized alapozó tevékenysége után már a hatvanas években is országosan (esetenként nemzetközi téren is) nagy respektnek örvendtek.

A SZAB tudományszervező tevékenysége természetesen a másik két Dél-alföldi megyére (Bács-Kiskun, Békés) is hatással volt, van. Ez esetben – értelemszerűen – a **kutató intézetek és a felsőoktatás** régebbi vagy újabb intézményei (főiskolák, egyetemek valamikori kihelyezett tagozatai, valamint legújabb kifejezéssel **az egyetemi campusok** tudós tanáraié a főszerep. Az akkreditációs követelményeknek megfelelően⁵ a magyar felsőoktatás vezető

¹ Az elhatározás és az indulás részleteit lásd Micheller Magdolna: Az MTA SZAB Békés Megyei Tudományos Testületének tevékenysége 1996-2011 között c. közleményében.

In: Körös Tanulmányok 2011. SZIE Gazd. Kar. Békéscsaba, 29-35. old.

² Az elemzést lást részletesebben Konrád György – Szelényi Iván: Az értelmiségi útja az osztályhatalomhoz. Európai Protestáns M. Szabadegyetem besz. 1978, in. Gondolat Budapest, 1989. C. kötetben

³ Lásd részletesebben: Micheller Magdolna: Klebelsberg neonacionalizmusa

In: Tehetség és lehetőség. Fejezetek a 20. századi magyar társadalomtörténetből. TSF Gazd. Kar Békéscsaba, 2004. 6-17. old.

⁴ In: Szemenyei Sándor szerkesztésében: Névadónk, Szent-Györgyi Albert, Békéscsaba 2007. 23-44. old.

⁵ Minőségbiztosítás felsőfokon. Túl az akkreditációs megmértetéseken.

In: Szent István Egyetem lapja. Felelős szerkesztő: Balázs Gusztáv 2012. május 3. old.

tanárainak legalább PhD fokozattal kell rendelkezni. A doktori iskolák szakmai, tudományos követelményeit talán eredményesebben, hatékonyabban tudta teljesíteni az a Békés megyei kollégánk, aki **regisztráltatta magát** az MTA SZAB Békés Megyei **Tudományos Testületébe**. E modellben több információt, főleg fórumot kapott, szakmai, emberi kapcsolatokat szerezhetett.

Eredményesen, jó hangulatban dolgoztak, dolgoznak a **Műhelyek**, ezek tevékenysége esetenként több tudományterületre terjed ki, máskor pedig egy-egy tudományos diszciplína szerényebb metszetét művelik kollégáink. Részben új tendencia, hogy a Műhelyek nemcsak a felsőoktatást mobilizálják, hanem kapcsolják a volt hallgatókat, valamint a tudománnyal is foglalkozó középiskolai tanárokat is.

A 2011 évi beszámoló szerint több, mint 200 regisztrált tagunk 9 Műhelyben tevékenykedett, összesen 14 tudományterületet képviselt. A megújult elnökség és a műhelyek vezetői (lásd 1. számú melléklet A, B tábláit) jelentős energiákat mozgósítottak, talán nem hiába. Az MTA SZAB elnökségének felkérésére 2012 novemberében, a Magyar Tudomány Ünnepe keretében **Az élhető város és vidéke** c. szakmai szimpóziumot szegedi kollégákkal közösen szerveztük.⁶

Mind egyetemi, mind városi szinten nagy érdeklődés kísérte a **szimpózium előadásait, vitáit**. A hallgatók a drogok új veszélyeiről szóló előadást hallgatták a legnagyobb érdeklődéssel, míg az oktatók, kutatók körében a régió sajátosságai (ivóvíz ellátás, az élelmiszeripar térnyerése, a klímaváltozás táji indikátorai, egészségturizmus) jelentették az alapvető vitaanyagokat az egészségügyi és közgazdasági tudományok területén.

Jelentős súllyal szerepeltek a társadalomtudomány tudós tanárai is, amikor főleg a több nemzetiség, több kultúra témakörét (szlovákok, romák, románok) elemezték. A felnőttképzés új hatásai, ellenhatásai c. témakör vitája jelezte, hogy a továbbképzés sürgető volta e térségben különösen aktuális feladatokat teremt. A térség irodalmi értékeiből a Bárka c. folyóirat bemutatását, valamint a Sinka István költészetét elemző előadásokat érdemes külön is kiemelni.

A SZIE rektori vezetése és a békéscsabai illetékesek közötti egyeztetés, valamint a létezik-e tovább a felsőoktatási képzés a megyeszékhelyen c. **áldatlan politikai-szakmai viták** (2013-2014) nem növelték a tudományos kedvet. Ki-ki tette persze azért a maga tudományos dolgait így is. Védett PhD fokozatot néhány ifjú kolléga, majd a városi vezetés „ébredését” követően **új szelek kezdtek fújni...**

2014 őszén fiatal (negyven éven aluli) PhD fokozattal, idegen nyelvtudással, országos tapasztalattal, nemzetközi kitekintéssel rendelkező kari vezetés kezdett munkához Békéscsabán is, örömeinkre. **2014 novemberében** ismét megszerveződött (a campus és a BTT elnöksége jóvoltából) a Magyar Tudomány Ünnepe keretében egy tudományos konferencia. A plenáris ülésen a **Művészeti Műhely** mutatkozott be **Ősz Békéscsabán** c. tárlatával: E. Szabó Zoltán, Csuta György és Lonovics László tematikus műveivel.

Itt került bejelentésre, hogy 2015 márciusában „Tavaszi szél vizet áraszt” címmel a **Nemzetiségi, kisebbségi műhely** szervez országos társadalomtörténeti, néprajzi, ökológiai konferenciát. 2015 igen mozgalmasan indult. Februárban **Várkonyi János** (a Művészeti

⁶ Az élhető város és vidéke c. szimpózium rezüméfüzete

SZIE GAEK Tudományos Bizottsága, Békéscsaba, 2012. Szerk. Micheller Magdolna (83 oldal magyar és angol nyelven, összesen 60 rezümé)

Műhely aktív tagja) állandó életmű kiállítását Gáncs Péter elnök-püspök nyitotta meg a Békéscsabai Evangélikus Egyház dísztermében (lásd az 1. számú fotót!). A 42 db festményből álló kiállítás szakrális részből, a békéscsabai mesterségek megörökítéséből és csendéletekből tevődik össze. Méltó példa, büszkék voltunk, vagyunk mi is az alkotóra.

Ugyancsak ez év februárjában – a campus nagy könyvtártermében – az **Irodalmi Műhely** szervezésében került sor **Czeizel Endre professzor** legújabb könyvének⁷ bemutatójára, a szerző előadásával, dedikálással. (lásd a 2. és 3. számú fotókat!)

1. számú fotó

2. számú fotó

3. számú fotó

12 év után februárban kinyitott ismét a **Közéleti Szalon**, immáron a campuson Egyetemi Közéleti Szalon néven. Első alkalommal az **Üzlet és a hit** téma szerepelt, nagy érdeklődés kísérte (lásd a 4. és 5. számú fotókat!).

⁷ Czeizel Endre – Bárdossy Péter: Kertész Imre és a Sors. Mit adtak a magyar zsidó-géniuszok kultúránknak? Galerius K. 2014.

4. számú fotó

5. számú fotó

Legközelebb a víz lesz a téma május elején. Megújult a **Békés Megyei Tudományos Testület elnöksége** is, az új titkár Malatyinszki Szilárd, az új elnökségi asszisztens pedig Szuromi Tímea lett. Az elnökség lelkes, tele van tervekkel, melyben a Műhelyek (lásd 2. Sz. mellékletben!) szerepét kívánja szorgalmazni. A többit a jövő dönti el.

The Békés County Science Association of the Hungarian Academy of Sciences, Szeged Academic Board, and its role in science policy and research organisation between 2011-2015

Two leading members of the Békés County Science Association (Magdolna Micheller and Szilárd Malatyinszki) report how the association worked to improve the efficiency of individuals as well as the association to the satisfaction of the authors and citizen. The experience of the period between 2011 and 2015 was edification of every workshop and their members.

Keywords: Békéscsaba University Campus, Science Organisation, City and University for Science

1. táblázat: A jelenlegi elnökség tagjai (2015. 03. 11.)

	Elnökség tisztségei	Elnökség tagjai
1.	tiszteletbeli elnök:	Becsei József Dr. Sc professor emeritus
2.	ügyvezető elnök:	Micheller Magdolna CSc, főiskolai tanár
3.	titkár:	Malatyinszki Szilárd PhD, felnőttképzési szakértő
4.	szervező titkár:	Árpási Zoltán János PhD főiskolai docens, dékánhelyettes
5.	elnökségi asszisztens:	Szuromi Tímea középiskolai tanár
6.	alapító tag:	Köteles Lajos CSc habil. nyugalmazott főiskolai tanár
7.	alapító tag:	Virágné Horváth Erzsébet PhD nyugalmazott főiskolai tanár

2. táblázat: A tudományos Műhelyek és vezetőik

1.	Nemzetiségek és kisebbségek	Micheller Magdolna CSc – Kölcseiné Balázs Mária PhD hallgató
2.	Irodalom	Virágné Horváth Erzsébet PhD
3.	Művészetek	E. Szabó Zoltán PhD, Lonovics László
4.	Regionalizmus	Gurzó Imre PhD, Bodnár Gábor PhD hallgató
5.	Üzleti intelligencia	Simon Sándor PhD, Avramucz István
6.	Óvodapedagógia, nemzetiségpedagógia	Lipcsei Imre PhD, Szakács Mihályné
7.	Matematika	Molnár István PhD
8.	Vízügy (szervezés alatt)	Bíró Tibor PhD – Futó Zoltán PhD
9.	Egészségturizmus, (szervezés alatt)	wellness Árpási Zoltán János PhD – Glózik Klára PhD
10.	Felnőttképzés (szervezés alatt)	Malatyinszki Szilárd PhD, Károlyi András